

Antibiotický týden, který upozorňuje na chybné užívání léků, podpořil i Liberecký kraj

16. 11. 2022 09:52

Již podvanácté se letos od 14. do 20. listopadu koná celostátní osvětová kampaň s názvem Antibiotický týden. Cílem této akce, kterou podporuje i Liberecký kraj, je upozornit na mnohdy neprávne užívání antibiotik, které může ve výsledku vést k vzniku antibiotické rezistence, což znamená, že by antibiotika mohla být pro budoucí generace pacientů neúčinná. Antibiotický týden se zaměřuje převážně na antibiotika používaná pro aplikaci na kůži nebo sliznici, která jsou často a chybně užívána k samoléčbě. Kampaň, která se uskuteční od 14. do 20. listopadu, upozorňuje na to, že i s tímto typem antibiotik je třeba zacházet zodpovědně.

„Právě takové akce a kampaně, jakou je Antibiotický týden, jsou k šíření osvěty nepostradatelné. Nesprávné užívání antibiotik s sebou přináší mnohá úskalí a je potřeba si uvědomit, že pro většinu onemocnění mimo nemocnici zpravidla není nasazení antibiotik nutné,“ uvedl Vladimír Richter, krajský radní pro resort zdravotnictví.

Antibiotika jsou léky, které působí pouze proti bakteriím a jsou lékařem předepisována jen pro léčbu bakteriální infekce. Jsou vázána na lékařský předpis a pacienti by je neměli v žádném případě užívat k samoléčbě, i když mají doma dříve předepsané antibiotikum například ve formě masti. *„Právě antibiotické masti jsou typickým příkladem, kdy pacienti lék užívají nevhodně i na povrchové odřeniny či škrábance. K léčbě banálních ran přitom stačí jejich řádné ošetření dezinfekcí a následné použití hojivých léčivých přípravků bez obsahu antibiotik,“* upozornil Aleš Krebs, prezident České lékárnické komory.

„V žádném případě by se neměla užívat při běžném nachlazení nebo chřipce, protože tam se zpravidla jedná o infekce způsobené virem. Na ty antibiotika nezabírají,“ zdůraznila Barbora Macková, ředitelka Státního zdravotního ústavu. *„Je nezbytné, aby se pacienti při užívání antibiotik vždy řídili doporučením ošetřujícího lékaře. Není ani vhodné, aby na svého lékaře naléhali a dožadovali se předepsání antibiotik, jestliže odborník je toho názoru, že pacient antibiotika nepotřebuje. S tímto přístupem se lékaři v ordinacích často setkávají. Důležité je také antibiotika*

v lékařem předepsané dávce do konce, i když se pacient třeba už cítí lépe. Nesprávné nebo zbytečné užívání antibiotik může způsobit, že bakterie získají odolnost a antibiotika nebudou účinná. Antibiotická rezistence už dnes způsobuje mnoho úmrtí a její další nárůst bude mít vážné dopady na příští generace pacientů.“

Antimikrobiální rezistence neboli odolnost je schopnost bakterie odolávat účinkům antibiotika. Má za následek snížení nebo ztrátu účinnosti antibiotik při léčbě nemoci. Rezistence bakterií na antibiotika představuje vážný celosvětový problém. V České republice má na svědomí dokonce více obětí než dopravní nehody.

„Antibiotika by se měla užívat v přesném intervalu a pacienti by měli dodržovat předepsanou dobu užívání. Zbylé léky se v žádném případě nesmí uchovávat doma „pro strýčka příhodu“, ale měly by se vrátit do lékárny. Lékárníci následně zajistí jejich ekologickou likvidaci. K takovému případu může například dojít, když v průběhu léčby změní lékař léčivo nebo balení obsahuje více tablet, než je nutné pro dodržení délky léčby, stanovené lékařem,“ konstatoval prezident České lékárnické komory.

Za lokální označujeme antibiotika používaná pro aplikaci na kůži nebo sliznici. Obvykle jsou ve formě mastí, zásypů nebo roztoků, a také u nich platí, že by se měla používat v předepsaných intervalech a po stanovenou dobu. I tyto léky musí být vždy předepsány lékařem a o jejich dávkování a skladování je ideální poradit se s lékárníkem.

Nadměrné užívání či samoléčba jsou špatné stejně jako zbytečný strach z antibiotik. Žádný extrém není v tomto případě ku prospěchu zdraví pacienta. Zachování účinnosti antibiotik je zodpovědností každého z nás. Antibiotická rezistence je zdravotní riziko nejen pro člověka, který antibiotika nevhodně užívá, ale také pro budoucí generace, které budou v důsledku muset čelit bakteriím odolávajícím antibiotické léčbě.

Podstatnou součástí zachování kvality a účinnosti léčiv představuje i správné skladování léků. Léčivé přípravky by se měly uchovávat za podmínek uvedených na obale, případně na lékárenském štítku (signatuře) u připravovaných léčivých přípravků. Pokud na obale není uvedeno jinak, měla by se antibiotika uchovávat při teplotě 15–25°C. Údaj o teplotě říká, za jakých podmínek je garantována jakost léku, stejně tak jako jeho bezpečnost a účinnost. Navzdory rozšířenému mýtu se uchováváním v chladu životnost léčiv automaticky neprodlužuje. O skladování léků je vždy dobré poradit se v lékárně.

TZ: Státní zdravotní ústav